

PRENUMERATA.

Rocznie 36 mk., półrocznie 18 mk., kwartalnie 9 mk., miesięcznie 3 mk.

ZA GRANICĄ:

Rocznie 48 mk., półrocznie 24 mk., kwartalnie 12 mk., miesięcznie 4 mk.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY REPUBLIKI POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobno-go pisma (petit) po tek-ście 1 mk.

Numer pojedynczy 20 fenigów.

Redakcja i Administracja Miodowa Nr. 20.

Redakcja otwarta od 9—12 i 3—4 p. p.

Redaktor, przyjmuje, od 11—12 w południe.

DZIAŁ URZĘDOWY.

DEKRET

o nadaniu praw wyborczych obywatelom, którzy po dniu 5 grudnia 1918 r. powrócili do kraju.

Na wniosek Rady Ministrów stanowią:

1.

Obywatelom Państwa, posiadającym kwalifikacje w art. 1 Ordynacji wskazane, którzy powrócili do kraju po dniu 5 grudnia 1918 r., przysługują prawa wyborcze.

2.

Za podstawę wciągnięcia na listę wyborców obywateli tej kategorii służą legitymacje, wydane przez naczelnika gminy wiejskiej lub miejskiej, względnie komisarza policji (milicji) miejskiej, stwierdzające imię, nazwisko i zawód wyborcy, datę jego urodzenia, czas, kiedy do kraju powrócił, miejsce zamieszkania, oraz cel, dla którego legitymacja została wydana.

3.

Legitymacje poborom nie podlegają.

4.

Wyborca winien najpóźniej w dniu 20 stycznia 1919 roku zgłosić się osobiście z legitymacją do właściwej według miejsca swego zamieszkania komisji wyborczej z żądaniem wciągnięcia na listę. Komisja winna natychmiast zbadać zgłoszenie i o powziętej decyzji zawiadomić zgłaszającego się, komunikując mu jednocześnie treść artykułów 5, 6 i 7 niniejszego dekretu.

5.

Sporządzone na podstawie tych legitymacji listy dodatkowe wyborców winny być złożone w miejscowej komisji wyborczej trybem art. 35 Ordynacji w ciągu 21 i 22 stycznia 1919 r.

6.

Zgłoszone trybem art. 37 Ordynacji reklamacje o wykreślenie z list dodatkowych komisja miejscowa rozstrzyga niezwłocznie, nie zawiadamiając o ich wpłyńciu osób, co do których reklamacje wniesiono, i komunikując o zapadłej decyzji zgłaszającemu, który stawiał się osobiście.

7.

Od postanowień komisji miejscowej służy odwołanie się do głównej komisji wyborczej w ciągu 48 godzin, co wykonania decyzji nie wstrzymuje.

Naczelnik Państwa

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:

(—) J. Moraczewski.

Minister Spraw Wewnętrznych

w/z.

(—) N. Bärtlicki.

Dan w Warszawie, dnia 11 stycznia 1919 r.

DEKRET

w przedmiocie umów, zawartych przez b. władze okupacyjne co do majątku państwowego.

1.

Art. 1. Z mocy samego prawa nieważne są wszelkie umowy, zawarte przez b. władze okupacyjne lub instytucje i osoby z ich ramienia działające, w przedmiocie majątku państwowego, nie wyłączając dóbr donacyjnych.

Wyjątek stanowią te tylko umowy, których przedmiotem były normalne dochody w zakresie praw użytkownika.

Art. 2. Nieważne są wszelkie bez wyjątku umowy, zawarte przez b. władze okupacyjne lub instytucje i osoby z ich ramienia działające, a ściągające się do wyrębu i eksploatacji lasów państwowych i donacyjnych oraz sprzedaży surowego lub przerobionego materiału drzewnego z tych lasów, a także dotyczące środków przewozowych, zakładów przetwórczych, maszyn, narzędzi oraz wszelkiego inwentarza, własność państwa stanowiącego lub przez b. władze okupacyjne wprowadzonego, gdziekolwiek się te przedmioty znajdują.

Art. 3. W wypadkach wyjątkowych, gdy niewykonanie umów powyższych mogłoby pociągnąć skutki zagrażające interesom publicznemu, Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych władny będzie zwolnić na ich wykonanie.

Decyzja Ministra jest ostateczna, droga sądowa wyłączona.

II.

Art. 4. Z mocy samego prawa nie obowiązują Państwa Polskiego zawarte przez b. władze okupacyjne umowy najmu, dzierżawy lub administracji, poręczającej majątku państwowego, nie wyłączając dóbr donacyjnych.

Art. 5. Zobowiązania, zaciągnięte przez osoby, które zawarły umowy w art. 4 wymienione, winny być wykonywane przez nie do czasu przejścia majątku przez zarząd państwowy—pod—odpowiedzialnością za wyniki z niewykonania szkody i straty. Zobowiązania te ulegają redukcji w stosunku do czasu trwania użytkowania.

Dalsze wykonywanie umów takich nastąpić może jedynie za zgodą zarządu państwowego.

Decyzja ostateczna należy do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, droga sądowa jest wyłączona.

III.

Art. 6. Przepisy niniejsze stosują się również do majątków, które pozostawały pod zarządem przymusowym z ramienia b. władz okupacyjnych, a następnie przeszły pod zarząd państwowy.

Decyzja należy do Ministra wykonyującego zarząd państwowy.

IV.

Art. 7. W celu zarejestrowania szkód i strat, wynikających z umów, o których mowa w przepisach niniejszych, wszystkie osoby, które umowy takie z b. władzami okupacyjnymi zawierały, winny zgłaszać je pod rygorem art. 138 K. K. w terminach i trybie, jakie ustali Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.

Art. 8. Rozporządzenia wykonawcze do dekretu niniejszego wydadzą właściwi Ministrowie.

Art. 9. Przepisy niniejsze zyskują moc obowiązującą w dniu dzisiejszym.

Naczelnik Państwa:

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:

(—) J. Moraczewski.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

(—) B. Stolarski.

Dan w Warszawie, dn. 11 stycznia 1919 r.

DEKRET

O ORGANIZACJI POLICJI KOMUNALNEJ.

§ 1.

Policja Komunalna jako organ samorządu ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobistego i porządku publicznego, sprawuje nadzór nad wykonaniem przepisów prawa i rozporządzeń w zakresie

działania policji miejscowej, oraz jest organem wykonawczym władz państwowych i komunalnych.

§ 2.

Policje Komunalne organizują Zarządy gmin miejskich i organy samorządowe powiatowe. Policje te tworzy się pod dozorem i zwierzchnim zarządem władz państwowych. Władza naczelną należy do Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 3.

Kierowników Policji Komunalnej wszelkich stopni — mianuje Minister Spraw Wewnętrznych. Są oni urzędnikami państwowymi.

§ 4.

Utrzymanie Policji Komunalnej obciążać będzie w równych częściach skarb państwa (etat Ministerstwa Spraw Wewnętrznych) i gminy miejskie, względnie organy samorządowe powiatowe.

§ 5.

Organizacja Policji Komunalnej wzoruje się na zasadach, stosowanych przez organizację wojskową.

§ 6.

Gminy miejskie i wiejskie obowiązane są dostarczyć bezpłatnie pomieszczeń dla urzędów Policji Komunalnej miejskiej i powiatowej, oraz kwatery stałego i czasowego dla funkcjonariuszów Policji Komunalnej.

§ 7.

Funkcjonariusze Policji Komunalnej miejskiej i powiatowej umundurowani będą według wzorów, które określi Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 8.

Funkcjonariusze Policji Komunalnej do czasu wydania specjalnych przepisów służbowych podlegają przepisom w art. 9 — 13 niniejszego dekretu.

§ 9.

Funkcjonariuszem Policji Komunalnej może zostać każdy obywatel Państwa Polskiego, odpowiadający warunkom, w art. 10 przewidzianym. Osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego mogą sprawować pewne czynności urzędowe na mocy zawartej umowy terminowej.

§ 10.

Kandydat na funkcjonariusza Policji Komunalnej winien odpowiadać następującym warunkom:

- 1) wiek nie niżej 21 lat,
- 2) należyte uzdolnienie,
- 3) nieskazitelność obywatelska,
- 4) zdrowie fizyczne,
- 5) poprawna znajomość języka polskiego w piśmie i słowie.

§ 11.

Nie mogą się ubiegać o stanowisko w Policji Komunalnej i być przyjęci do niej:

- 1) osoby, względem których wszczęto dochodzenie sądowe lub śledztwo za czyny przestępne, o ile nie zostały na mocy wyroku sądowego uwolnione;
- 2) złożeni z urzędu lub wydaleni ze służby państwowej;
- 3) skazani za bankructwo;
- 4) osoby, pozostające pod kuratelą.

§ 12.

Mianowanie funkcjonariuszów Policji Komunalnej może nastąpić po upływie służby próbnej, która nie powinna przewyższać okresu sześciomiesięcznego.

§ 13.

Funkcjonariusze Policji Komunalnej za wykroczenia służbowe podlegają karze w drodze dyscyplinarnej. Kary te w stosunku do szarż oficerskich wymierzone być mogą w formie: 1) nagany, 2) aresztu

domowego, 3) przeniesienia do innej miejscowości lub na urząd niższej kategorii placę, 4) wydalenia z Policji Komunalnej. W stosunku zaś do niższych szarż: 1) nagany, 2) areszt, 3) grzywny do wysokości 25 mk., 4) przeniesienia do innej miejscowości lub na urząd niższej kategorii placę, 5) wydalenia z Policji Komunalnej.

Minister Spraw Wewnętrznych wyda specjalne przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej i trybie postępowania na zasadach powyżej wyszczególnionych.

§ 14.

Minister Spraw Wewnętrznych jest uprawniony do wydawania instrukcji i przepisów, opartych na niniejszym dekrete, dotyczących organizacji oraz czynności Policji Komunalnej. W szczególności instrukcja określi prawa służbowe państwowych funkcjonariuszy Policji oraz stosunek Policji Komunalnej do powiatowych politycznych władz administracyjnych i Milicji Ludowej, organizację szarż Policji i tryb wykonywania przez Policję Komunalną poruczonych jej zadań.

§ 15.

Wszystkie obecnie istniejące w Państwie Polskim organizacje bezpieczeństwa publicznego z wyjątkiem Milicji Ludowej należy natychmiast przekształcić w Policję Komunalną podług przepisów dekretu niniejszego.

§ 16.

Wykonanie niniejszego dekretu powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Naczelnik Państwa:

(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów

(—) J. Moraczewski.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Thuguff.

Dan w Warszawie, dnia 9 stycznia 1919 r.

Rząd uważa zamordowanie delegacji rosyjskiego Czerwonego Krzyża za zbrodnię tem cięższą, że została dokonana na ludziach, których trzeba uważać za nietykalnych. Zostali oni przysłani z obcego państwa, ale ponieważ przyjęli pokryjomy, wbrew woli rządu, nie byli u nieakredytowani i musieli być odstawieni z powrotem do granicy.

Mord, dokonany na nich, musi być przykładnie ukarany — i to tem ostrzej, że oprócz samych pierwszoklasowych zbrodni mieści w sobie zagrożenie polskich interesów państwowych.

Na posiedzeniu Rady Ministrów z dnia 11 b. m. — a zatem jeszcze przed pojawieniem się opisu wypadków w „Sztandarze Socjalizmu” z dn. 12 b. m. — Rząd, na pierwszą wiadomość o tem, że żandarmerja odbiera śledztwo w tej sprawie władzom cywilnym, wyznaczył nadzwyczajną Komisję śledczą, składającą się z sędziów śledczych cywilnych i wojskowych. W ten sposób ułatwione zostanie szybkie przeprowadzenie śledztwa. Rząd zdecydowany jest wykryć ostateczne nici tego mordu i ukarać winnych z całą bezwzględnością.

Opis zbrodni, podany w wymienionym wyżej numerze „Sztandaru Socjalizmu”, został doręczony Komisji śledczej.

STAN EMISJI BANKNOTÓW POLSKIEJ KRAJOWEJ KASY POŻYCZKOWEJ

dnia 10 Stycznia 1919 r.

Otrzymało z drukarni państwowej w Berlinie	M. 1.299.211.000,—
Spalono	M. 4.176.000,—
Znajduje się w kasach Centrali	„ 175.316.165,50
Znajduje się w kasach Oddziałów	71.788.180,—
	„ 251.280.345,50
Znajduje się w obiegu	M. 1.047.930.654,50

Naczelnym Dyrektorem:

(—) Stanisław Karpinski.

Głównym Skarbnikiem:

(—) Marjan Karpus.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Z Rady Ministrów.

Na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 11-ym stycznia r. b. rozpatrywano projekt dekretu w przedmiocie utworzenia Ministerstwa Robót Publicznych, następnie dekretu o skarbie narodowym, powstałym z ofiar prywatnych, oraz postanowiono wysłać delegację natychmiast nadzwyczajną Komisję, celem przeprowadzenia śledztwa w sprawie zamordowania w dniu 2 stycznia b. r. członków rosyjskiej Misji Czerwonego Krzyża.

Z Ministerstwa Spraw Zewnętrznych.

Ministerstwo Spraw Zewnętrznych otrzymało z Berna od Nadzwyczajnej Delegacji Notyfikacyjnej, wysłanej do krajów Ententy przez Komendanta Piłsudskiego, wiadomość telegraficzną, według której członkowie Misji angielskiej, udającej się do Polski, zwrócili się do Nadzwyczajnej Delegacji Notyfikacyjnej z oświadczeniem, że Królewsko-Angielski Rząd pragnie nawiązać stosunki (relations officieuses) z władzami polskimi, oraz polecił zapewnić Generala Piłsudskiego, iż sprawa rozwoju Polski leży Rządowi Angielskiemu na sercu i że poczyni on wszystko możliwe, aby dopomóc w odbudowie Polski.

Z Ministerstwa Sprawiedliwości.

W odpowiedzi na przesłaną Ministerstwu Sprawiedliwości interpelację jednego „z bezpartyjnych” obywateli Ministerstwo Sprawiedliwości prosi o umieszczenie następującego komunikatu:

1. Śledztwo wstępne w sprawie zajścia na Ordynackiej i danych tam strzałów, względnie zamachu na p. Niemojewskiego, prowadzone przez sędziego śledczego do spraw szczególnej wagi, pana Brandta, ulega zwłoczce z powodu tego, że p. Niemojewski, wezwany dla złożenia zeznań w charakterze poszkodowanego, nie stawił się do sędziego śledczego.

2. W dniu 26 z. m. z domu mieszkalnego dla urzędników w obrębie więzienia mokotowskiego uciekło 2-ech osobników skazanych za kradzież, którzy w domu tym pracowali przy instalacji elektrycznej. Zaś 30 listopada r. ub. z przed więzienia mokotowskiego uciekło 3-ech więźniów, skazanych za kradzież, z których wszakże dwóch już ujęto; pozostali są poszukiwani. Winni dopuszczenia tych ucieczek pociągnięci zostali do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Środki zapobiegające na przyszłość ucieczkom więźniów, powstałym w związku z nieodpowiedzeniem nowoprzyjętych dozorców, zostały już zastosowane.

Nie jest zgodne z prawdą, by bandyci w liczbie kilkudziesięciu, schwytani przez ekspedycję wojska polskiego i dostarczeni do Kielc, zostali „wszyscy” wypuszczeni na wolność.

Ekspedycja karna, wysłana do pow. Jędrzejowskiego w celu ujęcia bandy Stanisława Kalinki wulgo Kuzonia, aresztowała około 94 miejscowych włóścian, od których odebrała część zrabowanych przez bandę w Wodzisławiu towarów, aresztowano również 4 osoby podejrzane o bandytyzm.

Z liczby aresztowanych 43 wypuszczono na wolność, a 51 pozostaje w areszcie jako oskarżeni. Aresztowani dostarczeni zostali do dyspozycji Sędziego Śledczego pow. Jędrzejowskiego, który w toku śledztwa, zależnie od okoliczności, mniejszego lub większego udziału aresztowanych w okazywaniu pomocy bandzie Kuzonia, zgodnie z art. 416, 418, 420 U. P. K., zastosował względem oskarżonych określone ustawą środki zapobiegawcze — część zaś aresztowanych uwolnił.

Minister Sprawiedliwości:

(—) Supiński.

Z Ministerstwa Apropowizacji.

Wydział Prasowy Ministerstwa Apropowizacji komunikuje:

W dniu 6 b. m. odbyły się cały dzień, z przerwą obiadową, trwające narady Komisji Międzydziałnicowej Państwowej Rady Apropowizacyjnej przy Mi-

nisterstwie Apropowizacji, wyłonionej na pierwszym posiedzeniu Państwowej Rady Apropowizacyjnej w dniu 8 grudnia ub. roku.

Obecni byli: p. Minister Minkiewicz, Vice-Minister Machnicki, z Poznańskiego p. Radwański, ze Śląska Cieszyńskiego p.p. Halfar i dr. Lawicki, przedstawiciel Komisji Rządzącej w Krakowie — inż. Ku-charski, ze Lwowa — dr. Schleicher, z Łodzi — p. Wolezyński, ze Związku Stowarzyszeń Spożywczych — p. Wojciechowski, z ramienia Ministerstwa — Szeł Sekcji Rozdzielczej Stanisław Arct i Szeł Sekcji Rolnej Zaborowski, sekretarz P. R. A. inż. Nowicki.

Porządek dzienny obejmował: 1) Sprawozdanie Ministerstwa z dotychczasowej działalności, z uwzględnieniem uchwał P. R. A. z dnia 8 grudnia 1918 r.

2) Sprawozdanie Ministerstwa w sprawie konferencji z Komisją Żywnościową Amerykańską.

3) Ujednostajnienie zakupów żywności we wszystkich dzielnicach.

4) Ustalenie norm i cen chlebowych i cukrowych dla całego Państwa.

5) Zaprojektowanie polityki Ministerstwa w sprawie przejścia od systemu kartkowego do wolnego handlu.

6) Określenie sposobów dla wydobycia kontyngentów od producentów.

7) Zawieranie umów z Państwami ościennymi.

8) Sprawozdanie Ministerstwa w sprawie walki z lichwą.

9) Wnioski uczestników posiedzenia.

Pan Minister Minkiewicz, zagajając obrady, zakomunikował, że jedną z najważniejszych konkretnych czynności Ministerstwa jest zorganizowanie Państwowego Urzędu do zakupu artykułów pierwszej potrzeby, który to urząd, powstały na zasadzie specjalnego dekretu, działalność swoją od 1 b. m. już rozpoczął i pierwszym dziełem jego było opłacenie nafty w Komisji Rządzącej w Krakowie — dzięki czemu nafta dostarczona będzie w najbliższych dniach do Królestwa.

Dalej p. Minister komunikuje, że wysłanie specjalnej delegacji po zakupy do Państw koalicji napotykało pewne trudności techniczne, obecnie jednak wobec przyjazdu do Królestwa Komisji Żywnościowej Amerykańskiej — sprawa ta przestała być aktualną. Szereg konferencji z Misją Amerykańską wyjaśnił, że można napewno spodziewać się doraźnej pomocy żywnościowej.

Reasumując wywody, p. Minister stwierdza, że

a) napływ towarów z Ameryki wpłynie na obniżenie cen artykułów pierwszej potrzeby,

b) Misja kładzie duży nacisk na sprowadzenie większej ilości tłuszczu dla odżywienia organizmów ludności wyniszczonej wojną.

W sprawie ujednostajnienia zakupu żywności we wszystkich dzielnicach uchwalono, że prawo zakupu żywności na terenie całego Państwa przysługuje jedynie Państwowemu Urzędowi Żywnościowemu, przyczem będą otwarte filje w Krakowie, Lwowie i Cieszynie. Wszelkie filje urzędów zakupu b. władz okupacyjnych będą zlikwidowane.

W kwestii ustalenia norm i cen chlebowych i cukrowych dla całego Państwa uchwalono: poruszyć, łącznie z Ministerstwem Skarbu, sprawę obniżenia cen na cukier, wydać rozporządzenie, zabraniające używania pszennej mąki do wypieku ciastek i w miarę możliwości ustanowić ceny maksymalne na biały chleb.

W sprawie określenia sposobu dla wydobycia kontyngentów od producentów — które to kontyngenty obecnie, wskutek różnych przyczyn, a w szczególności z uwagi na pewne usterek administracyjne, nieodłączne przy odbudowie wielkiego Państwa — nie są prawidłowo dostarczane — uznano za wskazane w razie prawidłowych i punktualnych dostaw kontyngentu dawać premje w tychże artykułach, oraz uświadomić producentom, że transporty amerykańskie będą groźnym konkurentem dla rolnika, a sprowadzony nadmiar zuboży kraj, wskutek wywiezienia gotówki za granicę kraju.

O walce z lichwą żywnościową p. Minister komunikuje, że w przeciągu krótkiego okresu działalności Urzędu do Walki przy Ministerstwie opieczętował około 500 składów podejrzanych i wkrótce będą widoczne rezultaty.

Na przyszłość uchwalono, by wszelkie ceny w sklepach i lokalach publicznych podlegały kontroli urzędu i jedynie ważne powinny być cenniki, zaopatrzony w stempel urzędu walki z lichwą żywnościową. Wrazie ujawnienia innych cen — niezatwier-

dzonych przez Urząd — stosowane będą ostre grzywny i kary więzienia.

Zamykając całodziennie obrady, p. Minister Minkiewicz dziękował obecnym delegatom za przybycie i udział w pracach, które miały wielkie znaczenie informacyjne, i zawiadomił, że następne posiedzenie komisji międzydzielnicowej Państwowej Rady Apropowizacyjnej zwołane będzie w początkach lutego, plenarne zaś posiedzenie Państwowej Rady Apropowizacyjnej w drugiej połowie lutego.

Wydział Prasowy Ministerstwa Apropowizacji komunikuje:

Na posiedzeniu Rady Miejskiej w dniu 9-ym b. m. na interpelację radnych w sprawie kryzysu węglowego Magistrat oświadczył, że fatalne warunki zaopatrywania miasta w węgiel należy przypisać jakoby temu, że dostawa węgla zajmuje się współzrędnie kilka instytucji państwowych. Magistrat domagał się tego, by jedna instytucja objęła całą partycję węgla dla Warszawy, gdyż tylko tą drogą da się ukrócić nadużycia, lecz starania te jakoby pozostały bez skutku.

Niniejszem proszę się, że repartycję i dostawę węgla dla m. Warszawy, jak dla celów przemysłowych, tak i dla ludności, objęła całkowicie od chwili usunięcia władz okupacyjnych jedna tylko instytucja państwowa, a mianowicie Państwowa Centrala Węglowa, która zaopatruje całą Warszawę bez udziału Ministerstwa Apropowizacji.

Do

Obywatela Prezydenta Rządu Polskiego
Jędrzeja Moraczewskiego

Warszawa.

Zebrani na wiecu ogólnoobywatelskim w Oświęcimiu dnia 29 grudnia w liczbie około 1,500 osób uchwalają popierać wszystkimi siłami Rząd robotniczo-chłopski, pozostający pod kierownictwem obywatela Jędrzeja Moraczewskiego.

Przewodniczący

Włodzimierz Fuczek.

Kronika polityczno-społeczna.

Ku czci Paderewskiego. W sobotę, d. 11 b. m., w sali Rady Miejskiej, staraniem miasta, urządzono zebranie towarzyskie ku czci Paderewskiego. Portal bramy, klatkę schodową i salę przybrano zielenią, wspaniałymi palmami i sztandarami koalicyjnymi.

Na zebranie przybył ksiądz arcybiskup Kakowski w otoczeniu kapituły, prezydium miasta, przedstawiciele rządu, Rada Miejska, uniwersytet i politechnika, oraz świat naukowy, literacki i prasa.

Wśród dźwięków orkiestry Filharmonii pod batutą dyr. Młynarskiego i niemilkających braw, wkręczyli p. Paderewscy, wtłani entuzjastycznie. W krótkich lecz serdecznych słowach przemówił do dostojnych gości prezes Rady Miejskiej, p. Bałinski.

Następnie zabrał głos p. Paderewski. Płomienne jego przemówienie, zaznaczające nasz stosunek do koalicyjantów, wzywające do zaniechania walk partyjnych i skupienia wszystkich sił dla dobra ojczyzny i narodu, potępiające wypadki dni ostatnich i wyrażające niezłomne przekonanie, że naród zrozumie ważność chwili i stanie jak jeden mąż w walce o swoją przyszłość, przerywały ustawicznie brawa.

Po mowie p. Paderewskiego, w otoczeniu sztabu, wśród dźwięków mazurka Dąbrowskiego, wszedł komendant Pilsudski.

Po wzajemnych powitaniach nastąpiła część koncertowa rautu. Wypełnili ją hymny angielski, amerykański i francuski, śpiew p. Mokrzyckiej i Dygasa, deklamacja Frenkla i odegrany przez orkiestrę utwór Elgara „Polonia”, dedykowany Paderewskiemu.

Wieczorem przymem odbyło się w teatrze Wielkim uroczyste przedstawienie ku czci Paderewskiego.

Państwo Paderewscy przybyli do teatru o godz. 8 wiecz. Powital ich przy wejściu intendens teatru, p. Trojanowski. Dostojni goście zajęli miejsca w łożni na I piętrze wprost sceny.

Publiczność, zgromadzona tłumnie na widowni, powitała owacyjnie wchodzących gości, wstając z miejsc, kurty na się podniosła, na scenie, przybranej w sztandary Polski i koalicyj, zgromadzeni artyści wzniesli okrzyki: Niech żyje Paderewski!

Wykonano 5 hymnów, potem odegrano po 1 akcie ze „Straszego Dworu” i „Starej Baśni”.

Gmach Sejmu. Prace nad przebudową wewnętrzną gmachu byłego rosyjskiego instytutu Maryjskiego przy ulicy Wiejskiej pod przyszły Sejm prowadzone są z pośpiechem gorączkowym. Przy robotach pracuje 400 robotników, podzielonych na dwie zmiany, dniami i nocą przy oświetleniu elektrycznym, nie licząc rzemieślników, wykonywujących różne roboty we własnych pracowniach. Gmach przerobiono z obliczeniem, że powinien on wystarczyć na potrzeby Sejmu do czasu zbudowania umyślnego gmachu, na co po-

trzeba będzie lat kilku. Sala obrad jest obszerna i obliczona na 500 miejsc poselskich i galeria dla publiczności. Również są miejsca dla prezydium Sejmu, łoża ministrów, dyplomatów, oraz łoża prasowa; ta ostatnia łączy się z salą posiedzeń, co ułatwi dziennikarzom komunikowanie się z posłami i prezydium. Dla posiedzeń i obrad różnych komisji i delegacji będzie do dyspozycji do 20 osobnych pokoi. Urządzono dwie obszerne sale pod bufet; przy bufecie będzie obszerna kuchnia dla przygotowywania potraw na miejscu. Przygotowano lokale na bibliotekę i czytelnia, na kancelarię, na biuro poczyty i telegrafu. Na wszystkie roboty budowlane, umeblowanie i na inne potrzeby gmachu sejmowego rząd wyasygnował 1,000,000 mar. Roboty są prowadzone z pośpiechem, aby gmach był stanowczo gotów do dnia otwarcia Sejmu.

Kurs instruktorski. W dniu 10 b. m. zakończył się ośmiodniowy kurs dla instruktorów i „mężów zaufania”, urządzony staraniem Związku Rewizyjnego polskich stowarzyszeń rolniczych (Warszawa, Kopernika 30, gmach C. T. R.). Uczestników kursu było 30. Celem tego kursu było nie tylko pogłębienie fachowej wiedzy instruktorów Związku, lecz przede wszystkim wyszkolenie zastępu sił pomocniczych, rekrutujących się z pośród doświadczonych i solidnych rachmistrzów rolniczych instytucji pieniężnych, które to siły mogłyby użyć Związek do pomocy przy uporządkowaniu rachunkowości i bilansowaniu rolniczych stowarzyszeń pożyczkowych. Cel zamierzony nazupełniej został osiągnięty, a to dzięki gorącemu poparciu usiłowań Związku przez grono wybitnych uczonych i kooperatystów polskich, którzy swymi wykładami wzbudili szczerze zainteresowanie, wywołując nieraz długą dyskusję — co naturalnie znakomicie przyczyniło się do rozszerzenia horyzontu umysłowego słuchaczy.

Na kursie wykładali pp. Z. Chmielewski, dr. Daszyńska-Golińska, J. Kwieciński, C. Łagiewski, A. Okołowicz, F. Przeradzki, H. Smolński, prof. St. Szóber, St. Sikorski, A. Wieniawski, T. Wilkoński, A. Zacharski, T. Zakrzewski i P. Żalski.

Po zakończeniu kursu większość uczestników rozjechała się zaraz na wieś, powracając do swej fachowej pracy, lecz już ze znacznie większym zapasem wiadomości, a co najważniejsze, z zapalem i nieugiętym przeświadczeniem o zwycięstwie idei samopomocy społecznej.

Pięknym wyrazem kursistów gorącego przywiązania do tej idei było złożenie na rzecz Instytutu Spółdzielczego kwoty 125 marek.

Walka z paskarstwem. Wydział walki z lichwą i paskarstwem milicji ludowej wykrył i opieczetował w ciągu dnia 10 stycznia r. b. następujący skład: 1) Chmielna 41 — Aljew Mahomet Abdul — młyn na motor elektr., wraz z pewnym zapasem mąki, oraz skład, w którym znaleziono 4 worki mąki pszennej, 9 worków mąki żytniej, 5 worków żyta, 18 worków mąki, 19 worków otrąb i 2 worki splotek, oraz 400 chlebów.

Wybory w Anglii. „Journal de Genève” (31 grudnia) donosi z Londynu: Najznamiętszym faktem w czasie elekcji jest tryumf koalicyj Lloyd-George’a i całkowita porażka pacyfistycznych zwolenników Asquith’a oraz kandydatów kobiecych, jak również zwycięstwo sinnfeinistów na całej linii. Najbardziej optymistycznymi członkami związku stronnictw nie przypuszczali nigdy, że Lloyd George rozporządzać będzie w parlamencie większością tak przytłaczającą, wyrażającą się w stosunku 5:1. Nietylko żaden minister skoalizowanych stronnictw nie odniósł porażki, ale większość została nawet wybrana ponownie ogromną większością głosów. Natomiast pacyfisci zostali pobici samotnie. Labour Party, jakkolwiek szczęśliwsza od stronników Asquith’a, wychodzi z wyborów bez powodzenia. Partja ta spodziewała się wybrać minimum 100 członków, tymczasem osiągnie prawdopodobnie zaledwie 75, w tem 10 zwolenników koalicyj. Mimo to, cyfra ta jest jednak polskańsza od tej, która przypada Labour w dawnym parlamencie. Na 14 kobiet kandydujących jedna tylko została wybrana, mianowicie kandydatka sinnfeinistów, hrabina Markiewiczowa, z okręgu Saint Patrik, w Dublinie. Ponieważ sinnfeinisci nie zgadzają się zasiadać w Izbie gmin, tak więc w parlamencie, podobnie jak dawniej, obradować będą tylko mężczyźni. Wszystkie inne kobiety, z których wiele stoi na czele ruchu pacyfistycznego, zostały zdysansowane.

Mrs. Pankhurst została pobita przez kandydata Labour słabą zaledwie większością głosów. Charakterystyczną cechą wyborów jest słaba proporcja głosujących w stosunku do ilości wyborców i wyborczyń, zapisanych na listach. Niewiadomo, jakimi jeszcze cyframi wykazuje się udział w wyborach żołnierzy i marynarzy. Należy zauważyć, że porażka zwolenników Asquith’a, a specjalnie ex-ministrów, jest w większości wypadków wynikiem rozstrzelania głosów. Inną rzeczą, godną uwagi, są olbrzymie większości i brak większości niezdecydowanych. Podług klauzuli nowego prawa wyborczego, kandydat, który nie otrzyma osmej części głosów, obliczonych według ilości głosujących, traci te 150 funtów szterlingów, jakie każdy kandydat musi złożyć, przyjmując kandydaturę. Otóż z górą 130 kandydatów padło ofiarą tego zastrzeżenia. Trudno porównywać rezultaty obecnych wyborów z wynikami wyborów w roku 1910, gdyż liczne modyfikacje, dokonane przez nowe prawo wyborcze, utrudniają analogię, ale przy porównywanym poszczególnych okręgów i hrabstw wykazuje się, że Londyn głosował en bloc za koalicyj stronnictw; wybrano tylko 3 liberałów niezawisłych, a dwaj przedstawiciele Labour są koalicyjnistami. Niemniej zdumiewające są rezultaty Yorkshire: na 5 ópostów wybrano 26 unjonistów ze związku stronnictw, 18 liberałów ze związku, 2 członków partji narodowo-demokratycznej, która związek popiera, 1 przedstawiciela żołnierzy i marynarzy reformistów, 8 członków Labour Party i 1 tylko niezawisłego liberała. W Lancashire na 66 wybranych żaden nie jest liberałem niezawisłym. Jest tam 38 unjonistów ze związku, 3 unjonistów niezawisłych, 8 liberałów ze związku, 13 przedstawicieli Labour, 1 socjalista i 1 nacjonalista irlandzki. Nawet w Szkocji liczba wybranych liberałów niezawisłych może być policzona na palcach jednej ręki. Uniwersytety północne wybrały do Izby gmin p. Fishera, ministra oświecenia publicznego i liberała ze stronnictw skoalizowanych, i p. Conway’a, unjonistę również ze związku. Uniwersytet londyński wybrał p. Magnusa, unjonistę ze związku, 2,810 głosami przeciw 2,141 głosom, oddanym za panem Webbsem, jednym z przywódców Labour Party.

TELEGRAMY.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 12 stycznia (PAT). — Grupa Bug: Na południowy wschód od Sokala pod Warężem i Uhrnowem zmniejszona czynność bojowa. Pod Uhrnowem walka trwa dalej.

Grupa generała Rozwadowskiego: Na południowy zachód od Lwowa rozpoczęły się walki, które biorą dla nas przebieg pomyślny. W walkach tych wzięto pod Bartatowem do niewoli 2 dowódców kompanji, kilkuset żołnierzy, 7 karabinów maszynowych i jedno działo.

Na południowy wschód od Chyrowa mniejsze potyczki.

Szef sztabu generalnego,

Szeptycki,
generał dywizji.

O polskie oddziały wojskowe w Wilnie.

Warszawa, 13 stycznia (PAT). — Ze sfer wojskowych donoszą nam: Polskie oddziały wojskowe, zorganizowane w Wilnie pod komendą generała Weytki, w ciągu 10 dni, to jest od 28 grudnia 1918 stale się powiększały i 1 stycznia 1919 jeszcze za bytności Niemców zajęły zbrojnie miasto. Komendantem miasta był generał Mokrzecki. Dnia 2 stycznia oddziały te pokonały siły bolszewickie po półtoragodzinnej walce, w której ze strony bolszewików było 37 zabitych i wielu jeńców, po stronie polskiej kilku rannych.

Nadciągające od wschodu w trzech grupach dywizje nieprzyjacielskie wstrzymano do dnia 5 stycznia do wieczora, poczem, tak z konieczności bojowych, jak też na życzenie polskiej delegacji, z miasta w porządku się wycofano.

Część wojska, z obuwiem i odzieniem do pory roku dostosowanem posła marszem bojowym, część zaś, pozbawiona ekwipunku, transportem kolejowym.

Jasny i niedwuznaczny układ, podpisany przez szefa polskiego sztabu, kapitana Klingera, z Niemcami, w sprawie przechowania broni na czas transportu przez terytorjum okupowane niemieckie, został przez Niemców wiarołomnie zerwany, chociaż brał w tej umowie udział Generalkommando w Kownie i A. O. K. w Grodnie. Nad zwrotem broni i dobra wojskowego toczą się rokowania.

Sytuacja w zaborze pruskim.

Poznań, 12 stycznia (PAT). O sytuacji w Poznaniu dowiaduje się biuro Wolffa ze źródła międzynarodowego: Koło Inowrocławia siły niemieckie wraz z artylerją stoją oszańcowane przy linii kolejowej, idącej do Bydgoszczy. W Nakle zostało zawarte zawieszenie broni. Polacy złożyli broń. Dworzec kolejowy obstawiono oddziałami niemieckimi. W mieście utworzono mieszaną milicję. W Zninie położenie bez zmiany. W Kolnie i Czarnkowie zawarto zawieszenie broni. Między Tęczynem a Holsztynem położenie bez zmiany. W Rawiczu zawieszenie broni.

20,000 koron na wojsko polskie.

Kraków, 12 stycznia (PAT). — Wydział skarbowy komisji likwidacyjnej otrzymał od pani Wandy Zaleskiej 20,000 koron na cele wojska polskiego, walczącego na wschodzie.

Uregulowanie procedury konferencji pokojowej.

Paryż, 12 stycznia (PAT). — Najwyższa rada wojskowa sprzymierzonych zbierze się w niedzielę po południu dla uregulowania procedury konferencji pokojowej.

Posiedzenie amerykańskich delegatów.

Londyn, 12 stycznia (PAT). — Reuter donosi z Paryża: Na dziś zapowiedziane było pod przewodnictwem Wilsona przedwstępne posiedzenie ogólnych posiedzeń wszystkich amerykańskich delegatów na konferencję pokojową. Amerykański projekt o związku ludów jest już zredegowany. Pierwsze posiedzenie komisji apropowizacyjnej sojuszników odbędzie się jutro.

Gen. Harris w niebezpieczeństwie?

Berlin, 12 stycznia (PAT). — Jak donosi „Achtuhr Abendblatt”, podczas walk koło bramy brandenburskiej wystrzelona kula padła do hotelu Adlon, do pokoju zajmowanego przez amerykańskiego generała Harris, który przebywa w Berlinie ze swym sztabem dla załatwienia spraw jeńców wojennych.

Dr. J. Michalski.

Warszawa, 12 stycznia (PAT). — Biuro Prac kongresowych przy Ministerstwie Spraw Zewnętrznych komunikuje:

Prof. dr. Jerzy Michalski, dyrektor Banku Krajowego w Krakowie, przyjął zaofiarowane mu przez Biuro Prac Kongresowych przy Ministerstwie Spraw Zewnętrznych stanowisko Kierownika Prac Rozrachunkowych w zakresie zaboru austriackiego i wyjeżdża dziś z Warszawy do Krakowa i Wiednia dla zapoczątkowania podjętego przez siebie zadania.

Ś. P. St. Sokolowski.

Kraków, 12 stycznia (PAT). — We Lwowie zmarł dnia 7 b. m. Stanisław Sokolowski, długoletni sekretarz Tow. sztuk pięknych.

Dziennikarze zagraniczni w Krakowie.

Kraków, 12 stycznia (PAT). — Wczoraj przybyli tu korespondenci zagranicznych pism, a mianowicie: zastępca „Swenskiej Dageblatt“ i zastępca „Handelsblattu“ z Amsterdamu.

Skazany na śmierć.

Kraków, 12 stycznia (PAT). — Dnia 11 b. m. zapadł tu jeden wyrok śmierci, wydany przez sąd doraźny krakowski. Palacz kolejowy Franciszek Gędlak, uznany winnym zbrodni rabunku pod Krzeszowicami, skazany został na karę śmierci przez rozstrzelanie. Wyrok wykonano w 3 godziny po ogłoszeniu.

Tyfus w Krakowie.

Kraków, 12 stycznia (PAT). — Jak nótują dzienniki, w zakładzie karnym św. Michała szerzy się w dalszym ciągu epidemia tyfusu w zastraszający sposób. Zachorowało tam na tyfus z górą 80 aresztan-

tów oraz kilkunastu dozorców, a ostatnio jeden radca sądowy.

Jugosławja działa solidarnie.

Paryż, 12 stycznia (PAT). — Donoszą z Belgradu, że cała Jugosławja zjednoczyła się dla zapewnienia jedności politycznej swego narodu, dla obrony swoich granic etnograficznych, dla uczestniczenia w ugruntowaniu światowego pokoju na podstawie zasad Wilsona. Serbowie, Chorwaci, Słowenci, będąc jednym narodem, mówiąc jednym językiem, zamieszkując przyległe obszary, byli dotąd rozdzieleni tylko przez ucisk i intrygi nieprzyjacielskie. Obecnie oswobodzeni od okupacji tureckiej, bułgarskiej i austro-węgierskiej złączyli się w jedno państwo. Serbia, Czarnogóra, Bośnia, Hercegowina, Dalmacja, Chorwacja, Sławonja stanowią dziś absolutną jedność: królestwo Jugosławję albo królestwo Serbów, Chorwatów i Słowenów. W nowym królestwie uświęcone złączenie zostało uznane przez wszystkie stronnictwa, przez wszystkie grupy intelektualne i przez wszystkie stowarzyszenia. Nowy Rząd w Belgradzie jest prawdziwym symbolem tej świętej łączności Jugosławji.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.

Teatr Wielki. Dziś „Aida”.
Teatr Rozmaitości. Dziś i jutro „Szpieg”.
Teatr Polski. Dziś i jutro „Mistrz”.
Teatr Mały. Dziś i jutro „Gołębie serce”.
Teatr Legii. Dziś i jutro „Chrześniak wojenny”.
Teatr Nowości. Dziś „Księżna czardaszka”.
Teatr Praski. Dziś i jutro „Tamten”.
Teatr Powszechny. Dziś i jutro „Wicek i Wacek”.

ZGINĘŁA

książeczka wkładowa Nr. 6254, wydana przez Kaliskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe, na imię Jerzego Bobińskiego. 333

Zgubiono

pozwolenie (Genehmigung) b. Niemieckiego Monopolu Papierosowego na rok 1918/1919 za Nr. M. 160, oraz patent na rok 1918 na imię Antoniny Maszner. Znalazca proszony jest o odniesienie na ul. Żelazną 23, Maszner. 336

URZĘDOWA TABELA WYGRANYCH

V-klasy Loterii Klasycznej R. G. O.

jest do odebrania przez pp. kolektorów w biurze Loterii, ul. Kredytowa № 4, w godzinach biurowych.

Bilans Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

AKTYWA. PASywa.
dnia 31 Grudnia 1918 r.

	Warszawa	Oddziały	Razem		Warszawa	Oddziały	Razem
Banknoty polskie:				Banknoty polskie przyjęte z drukarni			
1) w skarbcu	172.649.051.50		172.649.051.50	Spalono jako zniszczone	1.299.211.000.—		
2) w kasach	20.742.048.—	74.462.137.—	95.204.180.—		4.176.000.—		
3) w bankach niemieckich	3.369.321.—		3.369.321.—		1.295.035.000.—		1.295.035.000.—
Banknoty niemieckie	1.257.625.—	2.643.207.80	3.900.832.80	Fundusz zapasowy	1.443.997.64		1.443.997.64
Polski bilon	602.898.45	362.307.52	965.205.97	Rachunki bieżące:	73.580.135.93	12.310.249.12	85.840.384.45
W bankach niemieckich:				Kasy powiatowe	555.218.80		555.218.80
1) rachunki bieżące	523.131.355.04	3.808.04	523.135.163.08	Procenty i prowizja	15.701.266.85	717.168.42	16.418.435.27
2) wkłady terminowe	121.000.000.—		121.000.000.—	Rezerwa na koszty emisji	3.000.000.—		3.000.000.—
3) weksle skarbu niem.	140.000.000.—	2.300.000.—	142.300.000.—	Oddziały		98.484.141.74	98.484.141.74
Komisja odszkodowań.							
dług zabezpieczony weksłami skarbu niemieckiego	24.501.722.67		24.501.722.67				
Weksle zdyskontowane	6.376.548.—		6.376.548.—				
Weksle inkasowe	124.621.86	162.000.81	286.622.67				
Pożyczki:							
1) Skarbowi Państwa	117.751.575.98		117.751.575.98				
2) komunalne	65.204.114.20	23.329.792.44	88.533.906.64				
3) „ (pożycz. przym.)	35.836.344.89		35.836.344.89				
4) Państwowy Urząd Zbożowy	38.607.786.26		38.607.786.26				
5) towarowe	5.468.197.74	998.514.94	6.466.712.68				
6) otw. kredyt zabezp. pap. %	1.861.649.79	1.867.804.37	3.729.454.16				
7) pożycz. term. na zastaw papierów %	148.150.—		148.150.—				
8) pożyczki na zastaw rubli	9.268.301.93	1.090.881.82	10.359.188.75				
Koszty handlowe	3.915.666.43	1.646.927.48	5.562.593.91				
Kupony	7.535.—	1.699.78	9.234.78				
Oddziały	94.812.887.95	2.105.211.49	96.918.099.44				
Rachunki przejściowe	2.628.221.93	537.265.79	3.165.487.72				
	1.389.265.618.62	111.511.559.28	1.500.777.177.90		1.389.265.618.62	111.511.559.28	1.500.777.177.90

Na poczet pożyczek przejętych dn. 11 listopada 1918 r. wpłynęło do dnia 31 grudnia 1918 r. Mk. 10.327.531.28

Banknoty polskie przyjęte przez Kasę Mk. 1.295.035.000.
W skarbcach i kasach znajduje się „ 271.222.552.50

Pozostaje w obiegu Mk. 1.023.812.447.50

Naczelnym dyrektorem: Stanisław Karpiński.